

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

doorkiesnummer
(070) 373 8223

uw kenmerk
2011-2000546351

bijlage(n)

betreft
reactie op advies verdeling
gemeentefonds VNG

ons kenmerk
ECGF/U201102347

datum
25 januari 2012

Geachte mevrouw Spies,

Op 16 november 2011 heeft de VNG, op verzoek van uw ambtsvoorganger de heer Donner, per brief advies uitgebracht over de binnen uw ministerie ontwikkelde plannen en ideeën met betrekking tot de aanpassing van het verdeelmodel van het gemeentefonds.

In ons advies stellen wij vast dat de plannen en ideeën veel verder strekken dan het herstel van scheefgroei, die is ontstaan tussen de gemeentelijke uitgaven en de verdeling van het gemeentefonds. Het gaat dus niet louter om 'een onsje meer of minder' in de verschillende clusters in het fonds. De voorstellen gaan over aanpassing van de grondslagen van de financiële verhouding, over objectieveerbare feiten en normatieve keuzes.

Ons advies van 16 november jl. bevat onder meer de volgende punten:

- De gemeenten voelen thans geen urgentie om over te gaan tot grondige herverdeling.
- Het is nu niet het goede moment om te herverdelen vanwege de aanstaande decentralisaties van taken naar gemeenten. Uitstel tot in ieder geval na deze raadsperiode is gewenst.
- De gekozen onderzoeksjaren 2008-2010 geven geen goed beeld van de gemeentelijke uitgaven, bijv. op het onderdeel grondexploitatie.
- De verdeling moet plaatsvinden op basis van preferenties van gemeenten, niet op basis van bestuurlijke voorkeuren van het kabinet.
- Verschillen in gemeentelijke bestedingspatronen zijn niet zozeer een kwestie van verschillen in efficiency maar vooral het gevolg van eigen beleidskeuzes, gebaseerd op de eigen lokale omstandigheden. Vergelijking van gemeentelijke uitgaven mag niet leiden tot een *race to the bottom*.

Uw ambtsvoorganger reageert in zijn brief van 6 december jl. op het advies van de VNG. Tot onze teleurstelling is zijn reactie uiterst beknopt en vooral procedureel. Op de inhoud van ons weloverwogen advies wordt eigenlijk niet ingegaan. Het enige aandachtspunt dat gehoor vindt bij de

minister is het uitstel van de herverdeling. De eerste fase vindt niet in 2013 plaats, maar wordt opgeschoven naar 2014, tegelijk met de geplande volgende fase van de herverdeling. Wij vinden deze handreiking overigens volstrekt ontoereikend. Zij gaat voorbij aan de dringende en breed gedragen wens van gemeenten om de herverdeling uit te stellen tot het moment dat de komende decentralisatie van taken goed in de steigers staat. Dat is in ieder geval na afloop van deze raadsperiode. Een uitzondering geldt voor de clusters die nauw samenhangen met de te decentraliseren taken.

Kennelijk hebben wij uw ambtsvoorganger onvoldoende kunnen doordringen van de ernst van onze bezwaren tegen zijn herverdelingsvoorstellen. De punten die wij in ons advies van 16 november naar voren hebben gebracht gelden nog onverkort. Twee van onze bezwaren willen we hier andermaal onder de aandacht brengen.

Het eerste punt betreft de jaren waarop het huidige onderzoek is gebaseerd (2008-2010). Het financiële perspectief van de gemeenten is nadien sterk verslechterd, met soms ingrijpende gevolgen voor het gemeentelijke uitgavenpatroon. De herverdeling moet daarom worden gebaseerd op het meeste actuele cijfermateriaal. Niemand is gebaat met scheefgroei in de verdeling, die op voorhand al is ingebakken in de verdeling.

Het tweede punt gaat over de wijze waarop de mate van gemeentelijke efficiency in de verdeling wordt betrokken. De voorstellen hebben sterk de geur van uitvoering van gemeentelijke taken tegen zo laag mogelijke kosten. Wij benadrukken andermaal dat er scherp onderscheid moet worden gemaakt tussen kostenefficiëntie in de uitvoering en de keuzes ten aanzien van het niveau van voorzieningen. Wij zijn beducht voor een *race to the bottom* wanneer de verdeling wordt gebaseerd op de laagst mogelijke kosten van voorzieningen

Wij zijn van mening dat er voor onze bezwaren een oplossing moet komen die gemeenten gerust stelt, voordat het traject van herverdeling kan worden hervat. Wegkijken van de bezwaren van de gemeenten, voor wie het onderzoek naar de herverdeling toch in de eerste plaats is gestart, is geen optie. Wij vragen u daarom dringend de lopende onderzoeken te staken en de door ons naar voren gebrachte punten met ons te bespreken.

Een afschrift van deze brief sturen wij naar de staatsecretaris van Financiën, Mr.dr.s. F.H.H. Weekers.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad